

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 62/2021**

Het onherroepelijke verlies van het recht op kwijtschelding van restschulden van de gefailleerde die niet tijdig een verzoek daartoe indient, is ongrondwettig

Een ondernemingsrechtbank bevaart het Hof over de grondwettigheid van de vervaltermijn van 3 maanden vanaf de bekendmaking van het faillissementsvonnis om een verzoek tot kwijtschelding van restschulden in te dienen. Het Hof oordeelt dat het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie geschonden is in zoverre de gefailleerde die niet tijdig een verzoek tot kwijtschelding indient, het recht op die kwijtschelding onherroepelijk verliest. Zo staat de vormvereiste op gespannen voet met de doelstelling van de wetgever om het tweedekansondernemerschap te bevorderen en is ze niet pertinent voor de spoedige afwikkeling van de faillissementsprocedure. Bovendien zijn de gevolgen onevenredig voor de gefailleerde en zijn (gewezen) partner, aangezien de gefailleerde, alsook eventueel de partner, onherroepelijk met het ganse vermogen moet blijven instaan voor de schulden die niet zijn afgelost door de vereffening van de boedel.

1. Context van de zaak

Faillissementsprocedures die werden geopend vanaf 1 mei 2018 worden geregeld door het nieuwe Boek XX van het Wetboek van economisch recht. Met die hervorming beoogt de wetgever met name het tweedekansondernemerschap te bevorderen, wat onder meer blijkt uit de **vervanging van het stelsel van de verschoonbaarheid van de gefailleerde door het stelsel van de kwijtschelding van zijn restschulden**.

De **kwijtschelding van restschulden is een recht van de gefailleerde**, waarover de ondernemingsrechtbank zich in beginsel uitspreekt op het ogenblik van de sluiting van het faillissement. De gefailleerde die op eigen initiatief failliet wordt verklaard, kan het verzoek tot kwijtschelding van de restschulden indienen samen met de aangifte van het faillissement, of afzonderlijk binnen de 3 maanden na de bekendmaking van het faillissementsvonnis. De gefailleerde die in faillissement wordt gedagvaard, beschikt enkel over die laatste mogelijkheid. Het verzoek tot kwijtschelding moet in beginsel elektronisch worden ingediend via het Centraal Register Solvabiliteit (« RegSol »).

De Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Tongeren, vraagt het Hof **of de vervaltermijn van 3 maanden vanaf de bekendmaking van het faillissementsvonnis om een verzoek tot kwijtschelding van restschulden in te dienen, bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie**. Een gefailleerde die binnen die termijn geen verzoek indient, zal immers zijn recht op kwijtschelding onherroepelijk verliezen, terwijl een gefailleerde die wel binnen die termijn een verzoek indient, er nagenoeg zeker van kan zijn dat zijn restschulden zullen worden kwijtgescholden.

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof stelt vooreerst vast dat de verwijzende rechter artikel XX.173, § 2, van het Wetboek van economisch recht interpreteert als een **vervaltermijn**. Dit betekent dat **de gefailleerde zijn recht om een verzoek tot kwijtschelding van restschulden in te dienen onherroepelijk verliest, na het verlopen van de termijn van 3 maanden vanaf de bekendmaking van het faillissementsvonnis**. Hoewel de bepaling dit niet uitdrukkelijk vermeldt, blijkt deze interpretatie uit de parlementaire voorbereiding. Het Hof onderzoekt de bepaling dan ook in die interpretatie.

Het Hof maakt toepassing van de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens die inhoudt dat het recht op toegang tot de rechter is geschonden wanneer een vormvereiste niet de rechtszekerheid en de goede rechtsbedeling dient, maar een hinderpaal vormt die de rechtzoekende verhindert de beschikbare rechtsmiddelen te gebruiken.

Uit de parlementaire voorbereiding blijkt niet waarom de wetgever ervoor heeft gekozen om de uitspraak over de kwijtschelding van restschulden afhankelijk te stellen van een uitdrukkelijk verzoek van de gefailleerde, noch waarom hij dat verzoek aan een vervaltermijn onderwerpt. Overigens houdt de wetgever er geen rekening mee dat de noodzaak van de kwijtschelding pas later tot uiting zou kunnen komen.

Het Hof oordeelt dat de vormvereiste om tijdig een kwijtschelding van restschulden te vragen, op gespannen voet staat met de nagestreefde doelstelling van de wetgever om het tweedekansondernemerschap te bevorderen. Evenmin is de vervaltermijn een pertinente maatregel voor de spoedige afwikkeling van het faillissement. Het tijdstip van het verzoek tot kwijtschelding heeft immers geen invloed op het beheer van de boedel, noch op de aangifte en de verificatie van de schuldvorderingen of de vereffening van het faillissement.

Bovendien heeft het overschrijden van de vervaltermijn onevenredige gevolgen voor de gefailleerde en zijn (gewezen) partner. De gefailleerde verliest elke mogelijkheid om een rechter over de kwijtschelding van zijn restschulden te laten oordelen en moet bijgevolg **onherroepelijk met zijn ganse vermogen blijven instaan voor de schulden die niet zijn afgelost door de vereffening van de boedel**. Eveneens heeft dit onevenredige gevolgen voor de (gewezen) echtgenoot of wettelijk samenwonende partner van de gefailleerde die persoonlijk verbonden is voor de schuld die de gefailleerde tijdens de duur van het huwelijk of de duur van de wettelijke samenwoning was aangegaan.

3. Besluit

Het Hof oordeelt dat **het artikel XX.173, § 2, van het Wetboek van economisch recht het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie schendt**, in zoverre de gefailleerde natuurlijke persoon die niet binnen de vervaltermijn van 3 maanden na de bekendmaking van het faillissementsvonnis een verzoek tot kwijtschelding van restschulden indient, het recht op die kwijtschelding onherroepelijk verliest.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)